

Ajankohtaiset lainsäädäntöasiat maa- ja metsätalousministeriöstä

Ajankohtaista laboratoriorintamalla

4.10.2016

Nina Kaario, eläinlääkintöylitarkastaja

Maa- ja metsätalousministeriö



Ajankohtaista lainsäädännöstä laboratorioille

- EU:n valvonta-asetus
- Trikiiniasetus
- Elintarvikelain uudistus



EU:n valvonta-asetus

- Asetus on loppusuoralla, menossa neuvoston hyväksyttäväksi heti kun juristi-lingvistit ovat tarkastaneet tekstit

DRAFT

REGULATION OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL

on official controls and other official activities performed to ensure the application of food and feed law, rules on animal health and welfare, plant health, [...] plant protection products and amending Regulations (EC) No 999/2001, [...] [...] 1/2005, 396/2005[...] 1099/2009, 1069/2009, 1107/2009, Regulations (EU) No 1151/2012, Regulation (EU) No 652/2014[...], and Directives 98/58/EC, 1999/74/EC, 2007/43/EC, 2008/119/EC, 2008/120/EC [...] (Official controls Regulation)



 mmm.fi
ruokaa ja luonnonvaroja



Akkreditoinnista

- (42) virallisten laboratorioden toiminnan korkean tason varmistaminen
- monimutkainen ja kallis prosessi
- laboratoriolle kohtuuton rasite tapauksissa, joissa laboratoriossa käytettävä menetelmä on yksinkertainen eikä edellytä erikoistuneita menettelyjä tai laitteita (kuten triikiinin osoittaminen lihantarkastuksen yhteydessä)



Joustavuudesta akkreditoinnin osalta

- (43) varmistettava joustavuus ja oikeasuhtaisuus
- tiettyjä laboratorioita ei tarvitse akkreditoida kaikkien niiden käyttämien menetelmien osalta (mm. kasvintuhoojien havaitseminen)
- virallisten laboratorioiden tulisi tietyin edellytyksin saada tehdä analyysyjä, testejä ja diagnooseja toimivaltaisille viranomaisille ennen kuin ne saavat asiaan liittyvän akkreditoinnin



Poikkeukset tiettyjen virallisten laboratorioden pakollisesta akkreditoinnista

- 39 artikla, tiettyin edellytyksin ja ehdoin:
 - Tietyt trikiinilaboratoriot
 - Laboratoriot, jotka tekevät analyysjä, testejä tai diagnooseja ainoastaan muiden virallisten toimien yhteydessä
- Komission täytäntöönpanoasetusluonnos: Trikiinilaboratorioiden, jotka sijaitsevat teurastamojen ja riistan käsittelylaitosten yhteydessä, siirtymäaika jatketaan 1.1.2017-31.12.2020, eli akkreditointia ei vaadita.



Viranomaisten yleiset velvollisuudet

- 4 artikla
- Toimivaltaisilla viranomaisilla ja luomuvälvontaviranomaisilla on oltava käytössään tai mahdollisuus saada käyttöönsä riittävä laboratorioskapasiteetti analyysien, testausten ja diagnoosien varten



Laboratorioita koskevia

- 33 artikla Näytteenotossa, analyyseissä, testeissä ja diagnooseissa käytettävät menetelmät
- 35 artikla Näytteenotto etäviestintävälineiden välityksellä myytäväksi tarjottavista eläimistä ja tavaroista
- 36 artikla Virallisten laboratorioiden nimeäminen
- 37 artikla Virallisten laboratorioiden velvollisuudet
- 38 artikla Virallisten laboratorioiden [...] auditoinnit
- III osasto Vertailulaboratoriot ja -keskukset
- 130 artikla Virallisen valvonnan tiedonhallintajärjestelmä (IMSOC)
- LIITE II TOIMIVALTAISTEN VIRANOMAISTEN HENKILÖSTÖN KOULUTUS
- LIITE III ANALYYSIMENETELMIEN KUVAUS

4.10.2016



Virallisten laboratorioiden nimeäminen 1(3)

- 36 artikla
- Toimivaltaisten viranomaisten on nimettävä viralliset laboratoriot suorittamaan virallisen valvonnan ja muiden virallisten toimien yhteydessä otettujen näytteiden laboratoriossa tehtävät analyysit, testit ja diagnoosit
 - siinä jäsenvaltiossa, jonka alueella kyseiset toimivaltaiset viranomaiset toimivat,
 - toisessa jäsenvaltiossa
 - kolmannessa maassa, joka on Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen sopimuspuoli.



Virallisten laboratorioiden nimeäminen 2(3)

- 36 artikla
- Toisessa jäsenvaltiossa tai Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen sopimuspuolena olevassa kolmannessa maassa sijaitseva laboratorio voidaan nimetä, jos:
 - tmv viranomainen voi suorittaa auditoinnit ja tarkastukset
 - auditoinnit ja tarkastukset voidaan siirtää ko. jäsenvaltion tai kolmannen maan tmv viranomaiselle
 - sen jäsenvaltion, jonka alueella ko. laboratorio sijaitsee, tmv viranomaiset ovat jo nimenneet sen viralliseksi laboratorioksi



Virallisten laboratorioden nimeäminen 3(3)

- Jos millään nimetyllä virallisella laboratoriola unionissa tai kolmannessa maassa ei ole uusien tai erityisen epätavallisten laboratoriossa tehtävien analyysien, testien tai diagnoosien suorittamiseen tarvittavaa asiantuntemusta, välineistöä, infrastruktuuria ja henkilöstöä, toimivaltaiset viranomaiset voivat pyytää jotakin laboratoriota tai diagnoosikeskusta, joka ei täytä yhtä tai useampaa tämän artiklan 3 ja 4 kohdan vaatimusta, toteuttamaan kyseiset analyysit, testit ja diagnoosit



Toimivaltaisten viranomaisten tiettyjen tehtävien siirtäminen

- 25-31 artiklat
- Viralliseen valvontaan kuuluvien tiettyjen tehtävien siirtäminen on mahdollista tietyin edellytyksin



Information management system for official controls (IMSOC)

- IV luku Tiedonhallintajärjestelmät
- 130 artikla Virallisen valvonnan tiedonhallintajärjestelmä (IMSOC)
- Komissio perustaa yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa sähköisen tiedonhallintajärjestelmän (IMSOC) ja hallinnoi sitä sellaisten mekanismien ja välineiden yhdenmukaista toimintaa varten, joiden kautta virallista valvontaa ja muita virallisia toimia koskevia tietoja ja asiakirjoja hallinnoidaan, [...] käsitellään ja vaihdetaan ilman eri toimenpiteitä.
- The Commission shall, in collaboration with the Member States, set up and manage a computerised information management system for the integrated operation of the mechanisms and tools through which data, information and documents concerning official controls and other official activities are managed [...] handled, and automatically exchanged ('the IMSOC').



Elintarvikelain uudistus

- Kuka?
- Mitä?
- Miksi?



- Miksi?
- Mitä?
- Kuka?



Laboratoriot

- mitä näytteitä otetaan ja kuka maksaa
- laboratorioiden hyväksyminen
 - onko nykyisenkaltainen hyväksymismenettely tarpeen
 - akkreditointia koskevat vaatimukset
 - menettelyn tulisi olla avoin kilpailulle
 - ulkomaisten laboratorioiden hyväksyminen ja valvonta
 - paras diagnostiikka ei välttämättä hyväksytyissä laboratorioissa
- laboratorion ilmoitusvelvollisuus näytteistä
 - luottamuksellisuuden ja avoimuuden välinen tasapaino
- EU:n avoimuusperiaate ≠ Suomen julkisuusperiaate



Elintarvikelain uudistus

- Ensisaapumispaikkavalvonta
- Näytteet, ilmoitusvelvollisuus
- Laatumäärittämisen huomioiminen elintarvikevalvonnassa
- Hygieniasääntely
- ATP-valvonta
- Petokset
- Liikkuva kauppa
- Laboratorioiden nimeäminen
- Verkkokauppa



Elintarvikelain uudistus

- Miten riskiperusteisuus eli merkittävien asioiden valvominen käytännössä toteutuisi ?
- Miten kohdistaa valvontaa yhtä aikaa
 - suureen massaan
 - niihin jotka eivät täytä sääntöjä ja joiden toiminnasta voi aiheutua haittaa
- Esim. ATP-sopimus $><$ liikkuva kauppa
 - mitä ATP:ssä ja liikkuvassa kaupassa kannattaa riskiin perustuen valvoa ja miten



Kansalliset laatujärjestelmät

- laatujärjestelmillä voi olla merkitystä suomalaisten turvallisten korkealaatuisten elintarvikkeiden viennin edistämisessä
- laatujärjestelmien ei tulisi olla lainsäädännön eikä viranomaisvalvonnan piirissä
- paljon vapaaehtoisia laatujärjestelmiä, valvonnan organisoiminen pohdintaan



Kiitos!

Kysymyksiä?



 **mmm.fi**
ruokaa ja luonnonvaroja

